

XXI ASRDA IJTIMOIIY TARMOQLARNING INSON XAYOTIDAGI TUTGAN O'RNI.

Sultanova Zuhra Shuxratovna

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent

axborot texnologiyalari universiteti

“Axborot-kutubxona tizimlari” kafedrasi o'qituvchisi

АННОТАЦИЯ: Ushbu maqolada ijtimoiy tarmoq, ularning asl maqsadi, ijtimoiy tarmoqlardagi: yangiliklar almashinuvi, ta'lim, muloqot, o'z-o'zini rivojlantirish vositasi va ijtimoiy tarmoq va Internetning ijobiy xususiyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: ijtimoiy tarmoqlar, yoshlar, internet-resurslar.

АННОТАЦИЯ: В этой статье рассматриваются социальные сети, их первоначальное назначение, положительные характеристики социальной сети и Интернета в социальных сетях: обмен новостями, образование, общение, средство саморазвития.

Ключевые слова: социальные сети, молодежь, интернет-ресурсы.

ABSTRACT: This article covers the social network, their original purpose, the positive characteristics of the social network and the Internet in social networks: news exchanges, education, communication, a means of self-development.

Keywords: social networks, youth, Internet resources.

XX asrning 90 yillarida birinchi ijtimoiy tarmoqlardan biri paydo bo'lganida, bu haqiqiy shov-shuvga sabab bo'lgan edi. O'sha vaqtlarda ijtimoiy tarmoq foydalanuvchilari do'stlar sonini ko'paytirishga intildi. Ma'lumki, inson

ijtimoiy mavjudotdir. Muloqotga bo'lgan extiyoj insonlarga tabiat tomonidan berilgan hodisadir.

Internet insonlarning muloqotga bo'lgan extiyojlarini kengaytirishga imkoniyat yaratdi, vaqt o'tishi bilan yoshlarning ijtimoiy tarmoqqa bog'liqligi muammosi paydo bo'ldi.

Ijtimoiy tarmoqlarning asl maqsadi masofadan turib aloqada bo'lish imkoniyati yaratish hisoblanadi. Ko'pchilik qarindoshlarini, sinfdoshlarini, bolalikdagi do'stlarini internet tarmog'i orqali topdi.

Internetda yozishlar mobil hisobdagi pulni sezilarli darajada tejaydi, ayniqsa Internet-xizmatlar to'plami cheksiz bo'lsa, chunki siz boshqa mamlakatga qo'ng'iroq qilishingiz shart emas.

Internetda muammolarni tezda hal qilish qulay, bundan tashqari siz bir vaqtning o'zida bir nechta odam bilan yozishishingiz mumkin. Hozirgi kunda ijtimoiy tarmoqlar kundan kunga hayotimizda tobora muhim o'rin olayapti, shuning uchun yoshlarning ijtimoiy tarmoqlarga bog'liqligi masalasi bugungi kunda muhim va dolzarbdir. Ko'plab tadqiqotlar natijalariga ko'ra, Internet foydalanuvchilarining yarmidan ko'pi ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishi ma'lum bo'ldi. Va bizning mamlakatimizda bu ko'rsatkich tez o'sib bormoqda.

It-texnologiyalarning rivojlanishi bilan ijtimoiy deb ataladigan narsalar keng tarqaldi. Masalan -tarmoqlar (ijtimoiy tarmoqlar).

“Ijtimoiy tarmoq” tushunchasi 1954 yilda paydo bo'lganligini va, albatta, Internet bilan hech qanday aloqasi yo'qligini hamma ham bilmaydi. Bu bo'yicha Konsepsiya sotsiolog Jeyms Barns tomonidan kiritilgan: “ijtimoiy tarmoq” - bu ijtimoiy ob'ektlar (odamlar yoki tashkilotlar) bo'lgan tugunlar guruhidan va ular o'rtasidagi aloqalardan (ijtimoiy munosabatlar) iborat ijtimoiy tuzilma.

Ijtimoiy tarmoqlar axborot manbai sifatida XXI asr globallashuv davri bo'lib, unda asosiy va xarakterli xususiyat axborot texnologiyalari va kashfiyotlarning

jadal rivojlanishi hisoblanadi. Ijtimoiy tarmoqlar-bu odamlar va internetdagi tashkilotlar o'rtasidagi aloqani (munosabatlarni) ta'minlaydigan manbalar.

Ijtimoiy tarmoqlar bizga nima beradi? Muloqot. Ijtimoiy tarmoqlar turli shahar va mamlakatlarda yashovchi hamkasblar, qarindoshlar va do'stlar bilan muloqot qilish, shuningdek, yangi tanishlar orttirish imkoniyatini beradi. Ijtimoiy tarmoqlarning qulayligi shundaki, barcha aloqalar bir joyda to'plangan, siz qisqa vaqt ichida barcha do'stlaringiz haqidagi yangiliklarni bilib olishingiz va o'zingiz haqingizda gaplashishingiz mumkin.

Biznesni rivojlantirish uchun platforma. Bu erda siz onlayn-do'koningizni, veb-dizayn sahifangizni yoki mahsulotingizni reklama qilishingiz mumkin. Reklamangiz maqsadli auditoriyaga yo'naltirilishi mumkin va siz taqdim etayotgan mahsulotlar yoki xizmatlarga qiziqishi mumkin bo'lgan odamlar sizning biznesingiz haqida bilib olishadi. Siz bu erda yangi mijozlarni topishingiz mumkin.

Ta'lim Bu har qanday odamning ma'lum kurslari yoki nashrlarini maqsadli o'rganishi yoki do'stlaringiz tomonidan nashr etilgan maqolalarni o'qish kabi ma'lumotlarni olishingiz mumkin. Berilayotgan ma'lumot ma'lum bir guruh odamlarning qiziqish doirasiga bog'liq masalan oshpazlik retseptlari, rivojlanish psixologiyasi bo'yicha adabiyotlar va boshqalar bo'lishi mumkin.

Yangiliklar almashinuvi So'nggi yillardagi statistikalari shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlardagi yangiliklar juda tez tarqalmoqda va ba'zida ommaviy axborot vositalariga qaraganda ko'proq jamoatchilik fikrini shakllantirishga yordam beradi. O'z-o'zini rivojlantirish vositasi. Bu erda siz filmlarni tomosha qilishingiz, yaxshi musiqa tinglashingiz, qiziqarli kitoblarni o'qishingiz, chet tillarini o'rganishingiz mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarda sizni qiziqtirgan ma'lumotlarni topishingiz mumkin.

Jahon statistikasiga ko'ra, aholining qariyb 80 foizi biron bir ijtimoiy tarmoqdan, ba'zilar esa bir vaqtning o'zida bir nechta ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishadi. Hozirgi kunda "Facebook", "Twitter", "Instagram"

kabi ijtimoiy tarmoqlardan do'stlar, taniqli shaxslar, qarindoshlar hayotida sodir bo'layotgan aksariyat voqealardan xabardor bo'lish imkonini beradi.

Lekin shuni inobatga olish kerakki, ijtimoiy tarmoqlar bo'sh vaqtning ko'p qismini oladi. Ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishning ijobiy tomonlarini, masalan, tejamkor aloqa vositasi, audio va video materiallarning mavjudligi, ma'lumotlarni qidirish va almashish tezligini hisobga olgan holda, ularning o'quv jarayonining o'ziga va talabalarning akademik ko'rsatkichlariga ta'siri ko'p hollarda zararli bo'lib qolishini ta'kidlash kerak.

Ijtimoiy tarmoqdan ko'p foydalanadigan talaba o'qitilayotgan modulni ko'p hollarda o'zlashtira olmaydi. O'tkazilgan tadqiqotda qatnashgan talabalar internetdan turli yo'llar bilan foydalanadilar. So'rovnomada qatnashganlarning aksariyati ijtimoiy tarmoqlar ularni muhim ishlardan chalg'itadi deb o'ylamaydilar, aksincha, ular bu hayotni ancha oson va qulayroq qilishlariga yordam berishini aytganlar.

Muammo shundaki, odamlar ijtimoiy tarmoqqa to'liq qaram bo'lib qolishdi, aksariyat insonlar o'z hayotlarini ijtimoiy tarmoqlarsiz tasavvur qila olmaydilar. Minglab va hatto millionlab foydalanuvchilarga ega bo'lgan ijtimoiy tarmoqlar juda ko'p imkoniyatlarni taqdim etayapti.

Ijtimoiy tarmoq va Internetning ijobiy xususiyatlari:

- 1.tarmoqdagi daromad;
- 2.vaqtni tejash;
- 3.o'zingizni ko'rsatish, isbotlash usuli;
- 4.ish topish;
- 5.uzoq vaqtdan beri yo'qolgan eski do'stlarlarni topish;
- 6.telefon orqali qo'ng'iroq qilish imkoniyati;
7. uydan chiqmasdan xarid qilish;
- 8.aviachiptalar va mehmonxona xonalariga buyurtma berish;
- 9.mahsulotlaringiz va firmalaringizni reklama qilish;

10. barcha turdagi adabiyotlarning ulkan kutubxonalariga ega bo'lish;

11. ko'p narsalarni o'rganish, kasb egallash yoki o'z mahoratingizni boshqa darajaga ko'tarish qobiliyati;

12. tor yoki keng mavzudagi eng so'nggi yangiliklarni olish;

13. chat orqali real vaqt rejimida suhbatlashish imkoniyatini beradi.

Xulosa qilib aytish mumkinki, ijtimoiy tarmoqlar bizning dunyomizning ajralmas qismiga aylandi. Odamlar har kuni tashrif buyurishadi, do'stlari va qarindoshlari bilan muloqot qilishadi, biznes bilan shug'ullanishadi va o'zlarini o'zlari band qilishadi. Har kuni insonlar ko'p miqdordagi yaxshi va yomon ma'lumotlarni olishadi, bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazadilar.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati:

1. Шрайберг, Я. Л. Электронные библиотеки России: программная стратегия и проектная тактика // Научные и технические библиотеки. – 2001. – № 2. – С. 69–74.
2. Шрайберг, Я. Л. Первое десятилетие информационного века: влияние информационно–электронной среды на роль и позиции библиотек в развивающемся обществе // Научные и технические биб-лиотеки.–2011.– №1.–С.7–63.
3. Столяров, Ю. Н. Лидер электронного библиотековедения // Научные и технические библиотеки. – 2012. – № 8. – С. 68–78